

**MEDENİ HUKUKTA
GÜNCEL TARTIŞMALAR SEMPOZYUMU II
BİLDİRİ ÖZETLERİ
28 Mayıs 2020**

BİLİM KURULU

**Prof. Dr. Şükran Şıpka
Prof. Dr. Saibe Oktay Özdemir
Prof. Dr. Bahadır Erdem
Prof. Dr. Mehmet Erdem
Doç. Dr. Umut Yeniocak**

DÜZENLEME KURULU

**Dr. Öğr. Üyesi Sermin Paksoy
Dr. Öğr. Üyesi Erhan Kanışlı
Arş. Gör. Melisa Gündoğdu Özbek**

Tebliğler hakem incelemesinden geçirilmiştir.

Vakıf Yönetim Organının Vakfa Karşı Hukuki Sorumluluğuna İlişkin Esaslar

Dr. Barış Demirsatan

Her tüzel kişide bulunduğu gibi vakıf tüzel kişisinde de yönetim organı mevcuttur. Vakıf tüzel kişisinin zorunlu tek organını oluşturan ve uygulamada genellikle müteveli, idare heyeti veya yönetim kurulu olarak adlandırılan yönetim organı, kural olarak hem vakfın yönetimine ilişkin kararları alır hem de bu kararları uygular. Diğer tüzel kişilerin yönetim organlarında söz konusu olduğu gibi vakıf yönetim organının görevini yerine getirirken vakfa zarar vermesi mümkündür. Bu durumda vakfın yönetim organını oluşturan kişi veya kişilerin vakfa karşı sorumlu olup olmayacakları ve sorumlu olacakları durumda hangi koşullarda sorumlu olacakları meselesi ortaya çıkar. Vakıf yönetim organını oluşturan kişiler, vakfın işlerini vakıf için gördükleri için bu kişiler ile vakıf arasındaki hukuki ilişkinin vekâlet sözleşmesi hükümlerine tabi olması gerekir. Bu itibarla yönetim organını oluşturan kişiler bu görevleri TBK m. 506/II uyarınca özen ve sadakat borcuna uygun şekilde ifa etmekle yükümlüdür. Yönetim organını oluşturan kişilerin anılan borçlara aykırı davranması nedeniyle vakıf tüzel kişisinin zarara uğraması durumunda, vakfa karşı bu zararı tazminle sorumlu olur. Özen borcunun kapsamının tayininde de vekâlet sözleşmesine ilişkin esasların dikkate alınması gerekmele birlikte Türk Medeni Kanunu Hükümlerine Göre Kurulan Vakıflar Hakkında Tüzüğün vakıf yöneticilerinin görevden alınmalarına ilişkin m. 23 hükmü yöneticilerin vakıf senedinde yazılı şartlarla, yürürlükteki kanun ve nizamla uymak ve genel olarak basiretli bir idareci gibi hareket etmek zorunda olduklarını düzenlemektedir. Dolayısıyla bu hüküm de özen borcu bakımından göz önünde bulundurulmalı ve olağan bir vekilden daha ağır özen yükümlülüğümü bulduğu benimsenmelidir. Yönetim organı birden fazla kişiden oluştuğu durumda, TBK m. 61 ve m. 511/II uyarınca

müteselsil sorumluluk gerçekleşir ve istisnai nitelik taşıyan farklılaştırılmış teselsül (TTK m. 557) uygulanamaz. Yönetim organını oluşturan kişilerin bu sorumluluğu TBK m. 147/I b. 5 uyarınca beş yıllık zamanaşımına tabi olur. Zamanaşımın başlangıcı, özen borcuna aykırılık nedeniyle tazminat borcunun doğduğu an olacaktır (TBK m 149). Bununla birlikte vakfın sahip olduğu tazminat talep hakkını ileri sürecek vakıf yönetim organı sorumlulardan oluştuğu için alacağın talep edilmesi hususunda fiili bir olanaksız söz konusu olur. Buna nedenle TBK m. 153 hükmü kıyasen uygulanması, tazminat sorumluluğuna ilişkin zamanaşımı süresi yönetim organından sorumlu şahısların çıktığı ve bu itibarla yeni yönetimin sorumluluk davası açabileceği andan itibaren başlamalıdır (TBK m. 153/II). Sorumluluk davasını açmayarak talebin zamanaşımına uğramasına neden olan yönetim organını oluşturan şahıslar açısından bu durum ayrı bir sorumluluk sebebi teşkil edecektir. Yönetim organını oluşturan kişilerin sorumluluğunu sona erdirecek sebeplerin başında vakfın bu şahısları ibra etmesi gelir. Burada temsil yetkisini kullanan yönetim organının kendisiyle işlem yapma yasağı söz konusu olduğundan, bu işlemi (ibra sözleşmesi) yeni yönetim organı, kendi özen sorumluluğu saklı kalmak kaydıyla, yönetim organını oluşturan önceki kişilerle yapabilir. Vekâlet ilişkisine dayanan genel sorumluluk rejiminin varlığı, yönetim organının sorumluluğu ve ibrasında kanun boşluğunun bulunduğu sonucuna varmayı engeller. Bu itibarla Türk Ticaret Kanununda anonim ortaklık yönetim kurulunun sorumluluğu için öngörülmüş ibra mekanizmasının vakıflarda uygulanması mümkün değildir. Türk Ticaret Kanunundaki ibra düzenlemesi “olumsuz borç tanınması (menfi borç ikrarı)” niteliğinde olup yönetim kuruluna karşı sorumluluk davası açılabilmesinin olumsuz bir şartıdır. Belirli bir amaca özgülenmiş ve tüzel kişilik tanınmış mal topluluğu olan vakfa bu mekanizmanın örneksemeyle uygulanması paydaş veya üyelerden oluşan ve yönetim organından bağımsız bir organın bulunmaması nedeniyle de mümkün değildir.